

ION MINULESCU

**Romante
de iubire dulce-amară**

*

**Romances
de douces-amères amours**

*Selecție de poeme, versiune franceză și cuvânt înainte /
Sélection de poèmes, version française et avant-propos
de Paula ROMANESCU*

Cartea Românească
EDUCAȚIONAL

Cuprins / *Table des matières*

Ion Minulescu – poezie cântătoare	4
<i>Ion Minulescu ou la poésie qui chante</i>	5
În loc de prefață	8
<i>Au lieu de préface</i>	9
Odeletă.....	12
<i>Odelette</i>	13
Romanța cheii	16
<i>La Romance de la clé</i>	17
Romanța celor trei romanțe.....	20
<i>La Romance des trois romances</i>	21
Romanța celor trei corăbii.....	24
<i>La Romance des trois navires</i>	25
Romanța zilelor de ieri.....	28
<i>La Romance des jours d'hier</i>	29
Romanță fără muzică	30
<i>Romance sans musique</i>	31
Romanță fără muzică	34
<i>Romance sans musique</i>	35
Romanță fără muzică	38
<i>Romance sans musique</i>	39
Romanță apocrifă	40
<i>Romance apocryphe</i>	41
Romanța celor ce se vând	42
<i>La Romance de celles qui se vendent</i>	43
Romanța noastră	44
<i>Notre Romance</i>	45
Romanța noului venit	50
<i>La Romance du nouveau venu</i>	51
Romanță orientală	56
<i>Romance orientale</i>	57
Romanță fără ecou	60
<i>Romance sans écho</i>	61

Romanță policromă.....	64
<i>Romance polychrome</i>	65
Romanța soarelui	68
<i>La Romance du soleil</i>	69
Romanța tinereții.....	72
<i>La Romance de la jeunesse</i>	73
Romanță meschină.....	78
<i>Romance mesquine</i>	79
Romanța zădărniceii.....	80
<i>La Romance de la vanité</i>	81
Acuarelă.....	82
<i>Aquarelle</i>	83
Celei care minte	86
<i>À celle qui ment</i>	87
Celei care trece.....	92
<i>À celle qui passe</i>	93
Celei care pleacă.....	94
<i>À celle qui part</i>	95
Celei din urmă.....	96
<i>À la dernière</i>	97
Trei lacrimi reci de călătoare.....	100
<i>Trois larmes froides de passante</i>	101
Clopotele.....	102
<i>Les cloches</i>	103
Ecce homo.....	104
<i>Ecce homo</i>	105
Alea jacta est.....	106
<i>Alea jacta est</i>	107
Cu toamna în odaie.....	110
<i>Avec la saison d'or dans ma maison</i>	111
Strofe pentru întuneric.....	114
<i>Strophes pour l'obscurité</i>	115
Strofe pentru lumină.....	116
<i>Strophes pour la lumière</i>	117
Strofe pentru ploaie.....	118
<i>Strophes pour la pluie</i>	119
Strofe pentru zăpadă.....	120
<i>Strophes pour la neige</i>	121

Strofe pentru foc.....	122
<i>Strophes pour le feu.....</i>	123
Strofe pentru vânt.....	124
<i>Strophes pour le vent.....</i>	125
Trec vagabonzii.....	126
<i>Passent les vagabonds.....</i>	127
La umbra crucilor de lemn.....	130
<i>À l'ombre des grandes croix en bois.....</i>	131
Nocturnă.....	134
<i>Nocturne.....</i>	135
Rugă pentru ziua mea onomastică.....	138
<i>Prière pour mon jour de fête.....</i>	139
Rugă pentru Duminica Floriilor.....	142
<i>Prière pour les Paques Fleuries.....</i>	143
Rugă pentru iertarea păcatelor.....	144
<i>Prière pour être délivré des péchés.....</i>	145
Ultima oră.....	146
<i>L'heure dernière.....</i>	147
Spovedanie.....	150
<i>Confession.....</i>	151
Spovedanie.....	152
<i>Confession.....</i>	153
Echinoux de toamnă.....	158
<i>Equinoxe d'automne.....</i>	159
Vesperală.....	160
<i>Vespérale.....</i>	161
Andante Religioso.....	162
<i>Andante Religioso.....</i>	163
Pianissimo.....	164
<i>Pianissimo.....</i>	165
Marină estivală.....	168
<i>Marine estivale.....</i>	169
Nihil.....	172
<i>Nihil.....</i>	173
Nihil.....	174
<i>Nihil.....</i>	175
„Hodie mihi, cras tibi”.....	178
<i>Hodie mihi, cras tibi.....</i>	179
A XI-a poruncă.....	180
<i>Le XI-e commandement.....</i>	181

Rânduri pentru carte	184
<i>Lignes pour le livre</i>	185
Clopotele învierii	188
<i>Les Cloches de Pâques</i>	189
Cântecul nebunului	192
<i>Le chant du fou</i>	193
Rugă profană	194
<i>Prière profane</i>	195
Drum crucial	196
<i>Chemin crucial</i>	197
„Ita est”	198
<i>Ita est</i>	199
Rânduri pentru întregirea mea	200
<i>Lignes pour mon accomplissement</i>	201
Cântecul unui om	204
<i>Le chant d'un homme</i>	205
Cântec	206
<i>Chant</i>	207
Romanța nebunului	208
<i>La Romance du fou</i>	209
Nocturnă	210
<i>Nocturne</i>	211
Sonet	212
<i>Sonnet</i>	213
Odeletă	214
<i>Odelette</i>	215
Cântec mediocru	216
<i>Chant médiocre</i>	217
Sosesc corăbiile	218
<i>Arrivent les bateaux</i>	219
Amiază rurală	220
<i>Midi rural</i>	221
O, nu te-apropia de mănăstire!	222
<i>Ô, non, ne t'approche pas du monastère !</i>	223
Paranteza	226
<i>Parenthèse</i>	227
Împăcare postumă	230
<i>Réconciliation posthume</i>	231
Cânta un matelot	234
<i>Chantait un matelot</i>	235

Rugă pentru mântuirea copiilor din flori	238
<i>Prière pour la rédemption des enfants naturels</i>	239
Prin gările cu firme-albastre.....	242
<i>Dans les gares aux firmes bleues</i>	243
Pe harta Europei.....	248
<i>Sur la carte de l'Europe</i>	249

În loc de prefață

N-am fost nici ieri,
Nu sunt nici azi,
Și nu voi fi,
Cu-atât mai mult, nici mâine, după moarte,
Nimic din ce vor crede poate
Cei câțiva cititori de carte -
Naivii care-mi vor citi
Volumele numai pe jumătate...
Volumele-mi de versuri, cumpărate,
Împrumutate,
Sau furate!...

N-am fost așa precum se spune
Și nu sunt nici așa cum sunt -
Nu sunt nici foc,
Nici ploaie
Și nici vânt!...
Nu sunt nimic din ce-aș putea fi pe pământ...
Nu sunt decât un strop de vorbe bune,
Ce-aștept un cititor cinstit să mă răzbune
Și să m-arate lumii cine sunt!...

N-am vrut să fiu volumul ideal
Cu sute de ediții repetate -

Jon Minulescu

Au lieu de preface

N hier,
Ni aujourd'hui,
Et encore moins demain après ma mort,
Je ne serai rien
De ce que pourraient s'imaginer peut-être
Les quelques braves lecteurs –
Naïfs qui ne vont lire mes lettres
Qu'à moitié...
Mes tomes de vers par eux achetés
Ou empruntés,
Ou, mieux, volés !...

Je n'étais guère comme on le dit,
Encore moins comme je le suis –
Je ne suis ni feu,
Ni vent,
Ni pluie!...,
Rien de ce que j'aurais pu être...
Je ne suis qu'une goutte de mots bénis
À l'attente d'un lecteur honnête qui un beau jour
En me disant qui je le suis vraiment !...

Je n'ai pas voulu être le livre absolu
Tiré en milliers d'éditions –

Jon Minkler

Volumul voluptăților mărunte,
 Cu titlul gras,
 Multiplu
 Și greoi –
 Un titlu cât o listă de bucate
 Iar filele cu text aproape goale,
 Ca dictatorii, fără osanale,
 Ca boul Apis, fără pată-n frunte,
 Ca Grigorescu, fără "car cu boi",
 Sau ca Mihai Viteazul, fără cal!...

Sunt un volum ce n-are titlu încă,
 Deși există-n mine tipărit –
 Volum unic, ce trebuie citit
 Rând după rând
 Și tot așa, la fel,
 De la-nceput și până la sfârșit –
 Până se va-nțelege ce daltă de oțel
 Va trebui să-mi sape titlu-n stâncă
 Atunci când titlul meu va fi găsit!...

*Le livre de petites voluptés,
Au titre gros,
Multiplié,
Titre en lettres grasses –
Comme à la carte
Avec des pages plutôt blanches
Comme des tyrans sans hourras,
Comme le front de l'Apis sans tache,
Comme Grigorescu* sans ses bœufs au char
Et comme Michel le Brave sans cheval !*

*Je suis un livre qui n'a pas de titre
Quoiqu'il existe en moi déjà paru –
Volume unique qui devrait être lu
De ligne en ligne,
Entièrement
De la première page jusqu'à la fin
Pour découvrir enfin quels ciseaux d'acier
Devraient tailler mon titre en rocher
Le jour où mon vrai titre serait enfin trouvé !...*

* Nicolae Grigorescu (1838-1907), peintre classique roumain, auteur de plusieurs « char aux bœufs ».

Odeletă

În cinstea ta –
 Cea mai frumoasă și mai nebună dintre fete –
 Voi scri trei ode,
 Trei romanețe,
 Trei elegii
 Și trei sonete.
 Și-n cinstea ta –
 Cea mai cântată din câte-n lume-au fost cântate –
 Din fiecare vers voi face
 Câte-un breloc de-argint, în care
 Gândirile-mi vor sta alături, ca niște pietre nestemate
 De-a pururi încrustate-n bronzul
 Unei coroane princiare!...

Din țara-n care dorm de veacuri vestiții Faraoni,
 Din țara
 În care Sfincșii stau de vorbă cu Nilul sfânt
 Și cu Sahara,
 Din țara-n care palmierii
 Vestesc arabilor furtuna
 Și caravelor pierdute
 Că nu se mai întorc nici una,
 Din țara asta minunată,
 Tăcută,
 Tristă
 Și bizară,

Ion Minulescu

Odelette

A ta gloire –
Femme la plus belle et la plus folle de toutes les filles
J'écrirai trois odes,
Trois romances,
Trois sonnets
Et trois élégies.
Et à ta gloire –
La plus chantée de toutes qui furent chantées sur terre,
De chaque vers, je vais en faire
Pour toi une breloque d'argent
Où j'incrusterai toutes mes pensées
Comme des pierres solitaires
Dans le bronze d'une couronne princière...

Et du pays où dorment depuis des siècles les pharaons-rois,
Du pays
Où les sphinx bavardent avec le Nil
Du Sahara,
Du pays où les palmiers
Annoncent aux Arabes la tempête
Et, aux caravanes égarées,
L'écho lointain de la défaite,
De ce pays miraculeux,
Paisible,
Triste
Et bizarre,

Jon Minulescu

Îți voi aduce trei smaralde nemaivăzute-n altă țară,
Trei perle blonde, pescuite de Negri-n golful de Aden,
Și trei rubine-nsângerate, ascunse toate-ntr-un refren
De Triolet
Pe care nimeni nu-l va-nțelege, fiindcă nu-i
Pe lume nimeni să-nțealeagă simbolul Trioletului!...

Ion Minulescu

*Je t'apporterai trois émeraudes comme on n'a jamais vu ailleurs
Trois perles blondes que les Noirs pêchèrent dans le golfe d'Aden
Et trois rubis couleur du sang cachés au cœur d'un même refrain
De Triolet
Que nul au monde ne comprendra puisque jamais
Personne au monde ne peut comprendre le symbole du Triolet !*

John M. ...

Romanța cheii

Cheia ce mi-ai dat aseară –
Cheia de la poarta verde –
Am pierdut-o chiar aseară!...
Dar ce cheie nu se pierde?
Cheia ce mi-ai dat aseară
Mi-a căzut din turn
Pe scară,
Și căzând, mi-a stins lumina.

Cheia ce-am pierdut aseară
Am cătat-o;
Dar pe scară
Era noapte ca și-afară –
Noapte ca sub boltuita
Cupolă de mănăstire
Când s-au stins pe la icoane
Lumânările de ceară.

Și-am rămas în turnul gotic –
Turnul celor trei blazoane:
Al Iubirii,
Al Speranței,
Și-al Credinței viitoare...
Și-am rămas în turnul gotic
Domn pe-ntinsele imperii
Ale negrului haotic.

Ion Minulescu

La Romance de la clé

La clé que tu m'as donnée
Hier soir – clé de la porte verte –
Je l'ai perdue dans l'escalier...
Car toute clé risque de se perdre !...
La clé que tu m'as donnée
Hier soir, elle était tombée
De la tour, dans l'escalier
En éteignant la lumière ...

La clé que j'avais perdue
Hier soir, je l'avais cherchée ;
Mais dans tout l'escalier
Il faisait de la nuit noire –
Grand nuit comme sous la voûte
De coupole de monastère
Sans lumières,
Sans cierges aux icônes.

Et je suis resté dans la
Tour gothique aux trois blasons :
De l'Amour,
De l'Espérance
Et de la Crucifixion.
Je suis resté dans la
Tour gothique, en prince d'empereur
De la nuit noire chaotique.

Jon M... ..